

Zaaknummer: 2025-176402

Antwoord van burgemeester en wethouders op schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 42, eerste lid, van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad der gemeente Leeuwarden, ingediend op 30 juni 2025. De vragen zijn afkomstig van ChristenUnie en gaan over de aanpak van gok- en gameverslaving onder jongeren en volwassenen.

Vragen

1. **Heeft het college inzicht in de omvang van gokverslaving en gameverslaving in Leeuwarden, in het bijzonder onder jongeren tot 25 jaar?**
2. **Beschikt de gemeente over actuele cijfers of signalen van hulpverleningsinstanties zoals Verslavingszorg Noord Nederland en andere partners?**

Antwoorden

De gemeente beschikt over gegevens uit de GGD Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 en de Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2024, die inzicht geven in risicovol gamegedrag en online gokken onder jongeren en jongvolwassenen in Leeuwarden. Deze cijfers gaan niet specifiek over vastgestelde verslavingen, maar geven wel een indicatie van problematisch gedrag. In 2023 gaf 2% van de jongeren van 12 tot en met 18 jaar aan zelf risico te ervaren op problematisch gamen en in 2024 vertoonde 4% van de jongvolwassenen van 16 tot en met 25 jaar risicovol gamegedrag. In 2024 gaf 17% van de jongvolwassenen aan in de voorgaande 12 maanden online gegokt te hebben voor geld, 2% van de jongvolwassenen heeft in diezelfde periode financiële problemen ervaren als gevolg van online gokken.

Naast de gegevens uit de GGD-monitoren (zie antwoord op vraag 1), beschikt de gemeente niet over actuele, lokale cijfers van hulpverleningsinstanties zoals Verslavingszorg Noord Nederland (VNN). Wel zijn er signalen uit praktijkgerichte programma's, zoals School als Vindplaats (SAV). Binnen SAV wordt onder meer geregistreerd of een leerling in beeld komt vanwege middelengebruik en/of verslaving; gok- en gameverslaving vallen binnen deze categorie. Bij de deelnemende scholen aan SAV zijn in totaal circa 250 leerlingen in beeld, waarvan 16 leerlingen problemen ervaren met middelengebruik en/of verslaving. Het is aannemelijk dat slechts een deel hiervan betrekking heeft op gok- en gameverslaving. Daarnaast geldt dat jongeren met een gok- of gameverslaving buiten SAV doorgaans in beeld komen bij gespecialiseerde instellingen zoals Verslavingszorg Noord Nederland (VNN). VNN signaleert dat online gokken onder jongeren lijkt toe te nemen. Online gokken is vaak niet de directe reden van aanmelding, maar speelt een rol naast andere problematiek.

- 3. Welke preventieve maatregelen neemt de gemeente om gok- en gameverslaving tegen te gaan?**

De gemeente zet in op het vroegtijdig signaleren van verslavingsproblematiek in brede zin, waaronder gok- en gameverslaving. In samenwerking met de partners Amarylly en VNN wordt ingezet op het herkennen en bespreekbaar maken van (beginnende) problematiek. VNN biedt trainingen aan professionals waarin onder andere gokken en schermgebruik aan bod komen, ook biedt VNN programma's aan op scholen zoals Helder op School. Helder op School is een preventieprogramma binnen het programma Gezonde School en is gericht op roken, gebruik van alcohol en drugs, gokken en gamen. Er is eveneens veel aandacht voor het thema Mediawijsheid. Bijvoorbeeld door de dbieb of als onderdeel van de Gezonde School-aanpak.

- 4. Op welke wijze worden scholen, verenigingen en ouders ondersteund in het herkennen van verslavingssignalen?**

Scholen, verenigingen en ouders worden actief ondersteund bij het herkennen van verslavingssignalen, waaronder game- en gokverslaving. De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 12+ van de GGD Fryslân besteedt hier structureel aandacht aan tijdens preventieve gezondheidsonderzoeken op scholen. Thema's als middelengebruik, gamen en gokken maken standaard deel uit van de vragenlijsten en gesprekken met jongeren. Daarnaast geven jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen regelmatig voorlichtingen op scholen, vaak samen met jongerenwerk en Verslavingszorg Noord Nederland (VNN). Bij signalen van verslavingsproblematiek wordt direct verwezen naar VNN voor verdere ondersteuning of behandeling. Er zijn korte lijnen en vaste samenwerkingsafspraken tussen JGZ, scholen, jongerenwerk en VNN. Hierdoor is er een stevig netwerk voor preventie en vroegsignalering.

- 5. Worden er campagnes ingezet of materiaal ontwikkeld gericht op bewustwording van risico's van (online) gokken en gamen?**

Er zijn verschillende campagnes gericht op bewustwording van de risico's van (online) gokken en gamen. Een voorbeeld hiervan is de campagne van de Kansspelautoriteit "Wat kost gokken jou?". Deze campagne is gericht op het bespreekbaar maken van gokgedrag. De bijbehorende website watkostgokkenjou.nl biedt informatie, zelftests en hulpopties. Het Trimbos-instituut biedt via het Expertisecentrum Gokken actuele informatie, signaleringskaarten en lesmateriaal over gokverslaving.

6. Welke laagdrempelige voorzieningen of trajecten zijn beschikbaar voor inwoners met beginnende gok- of gameproblematiek?

Inwoners van Leeuwarden kunnen terecht bij Verslavingszorg Noord Nederland (VNN). VNN biedt vrijblijvende en gratis adviesgesprekken aan, waarin samen met de inwoner wordt bekeken hoe groot de problematiek is en welke ondersteuning daarbij nodig is. Daarnaast heeft VNN een anonieme chatlijn waar inwoners met vragen terecht kunnen. Ook Amaryllis speelt een rol, met name via het sociaal werk en jongerenwerk. Hoewel er geen specifieke trajecten zijn die alleen op gok- of gameverslaving gericht zijn, signaleren sociaal werkers en jongerenwerkers regelmatig (beginnende) problematiek op dit gebied. Indien nodig kan Amaryllis inwoners hierin ondersteunen en hen doorverwijzen naar gespecialiseerde hulp. Het Trimbos-instituut biedt op landelijk niveau informatie en zelfhulpopties voor inwoners die anoniem willen nagaan of zij risico lopen en waar zij terechtkunnen.

7. Hoe wordt de samenwerking met huisartsen, Amaryllis en schuldhulpverlening georganiseerd om vroegtijdige interventie te bevorderen?

De samenwerking tussen huisartsen, Amaryllis en schuldhulpverlening is gericht op het vroegtijdig signaleren en ondersteunen van inwoners met (beginnende) problematiek. Sinds begin 2025 werkt Amaryllis intensiever samen met vier huisartspraktijken in het kader van Welzijn op Recept, waarbij huisartsen inwoners met psychosociale klachten actief kunnen doorverwijzen naar welzijnsactiviteiten en begeleiding. Op het gebied van schuldhulpverlening is er een samenwerking waarbij vaak een driegesprek plaatsvindt tussen de bewoner, een sociaal werker van Amaryllis en een specialist van de Kredietbank. Amaryllis verzorgt de bredere begeleiding en ondersteuning in samenhang met het schuldentraject. Daarnaast werkt het EropAf-team van Amaryllis aan de vroegsignalering van schulden door actief op huisbezoek te gaan bij inwoners met betalingsachterstanden.

8. Heeft de gemeente mogelijkheden om reclame voor gokgelegenheden of online kansspelen in de openbare ruimte te beperken of te ontmoedigen?

De mogelijkheden voor de gemeente om reclame voor gokgelegenheden of online kansspelen in de openbare ruimte te beperken of te ontmoedigen zijn zeer beperkt, aangezien dit in landelijke wetgeving is geregeld. De gemeente kan via privaatrechtelijke afspraken en via lokale regelingen in sommige gevallen - bijvoorbeeld in overeenkomsten over lokale reclame - wel invloed uitoefenen, bijvoorbeeld door voorwaarden te stellen bij het gebruik van gemeentelijke reclameobjecten. Daarnaast is de gemeente grotendeels gebonden aan landelijke regelgeving.

Het Besluit werving, reclame en verslavingspreventie kansspelen geeft landelijk kaders voor hoe vergunninghouders reclame mogen maken voor kansspelen en welke verplichtingen zij hebben op het gebied van verslavingspreventie. Dit besluit heeft de mogelijkheden voor reclame in de openbare ruimte de afgelopen jaren al aanzienlijk ingeperkt of zelfs verboden.

9. Hoe kijkt het college aan tegen de aanwezigheid van gokautomaten in horecagelegenheden en de aantrekkingskracht daarvan op kwetsbare groepen?

De aanwezigheid van kansspelautomaten in horecagelegenheden is vastgelegd in de Wet op de kansspelen. In deze landelijke wetgeving is bepaald dat in bepaalde horecagelegenheden maximaal twee kansspelautomaten mogen worden geplaatst. De burgemeester voert de bijbehorende bevoegdheden uit conform deze wet, zoals vergunningverlening en toezicht. Het college is zich bewust van de mogelijke aantrekkingskracht van kansspelautomaten op kwetsbare groepen. Tegelijkertijd is de ruimte voor lokaal beleid op dit punt beperkt, omdat de regels door landelijke wetgeving worden bepaald.

10. Wordt bij vergunningverlening expliciet gekeken naar risico's voor verslaving?

De risico's op verslaving zijn nadrukkelijk meegewogen bij het opstellen van de landelijke wet- en regelgeving rondom kansspelen. In deze landelijke kaders zijn diverse verplichtingen opgenomen voor vergunninghouders, zoals een minimumleeftijd, informatieverstrekking over winkansen, toezichtmaatregelen, verplichte scholing voor leidinggevenden op het gebied van verslavingspreventie, en beperkingen op reclame-uitingen (bijvoorbeeld het verbod op het gebruik van rolmodellen).

Op lokaal niveau is het de verantwoordelijkheid van de burgemeester om toe te zien op de naleving van deze landelijke regels. Bij de uitvoering van het vergunningenbeleid wordt expliciet aandacht besteed aan het voorkomen van problematisch gokgedrag. De gemeente monitort of vergunninghouders hun verplichtingen nakomen en grijpt in daar waar nodig. Op deze manier wordt lokaal invulling gegeven aan het beperken van verslavingsrisico's binnen de kaders van de landelijke regelgeving.

Leeuwarden, 16 september 2025,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

Signed By: de de Jong, Eelke
24/09/2025 10:20:35 CEST
ID: 213d73d3-cddb-47ab-a647-e3155c0141da
Auth: Scribble

secretaris.

Signed By: van Haersma Buma, Sybrand
24/09/2025 10:42:27 CEST
ID: 213d73d3-cddb-47ab-a647-e3155c0141da
Auth: Scribble

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*